

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СФЕРУ ЖКГ ТА СУЧАСНА ТАРИФНА ПОЛІТИКА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

А. В.ЗОЛОЧЕВСЬКА, магістрант факультету ЕіП
О. В.ДИМЧЕНКО, д-р.екон.наук, професор
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
anastasiyazolochavska@gmail.com*

На сьогоднішній день галузь теплопостачання має чимало проблемних питань, які потребують негайного розв'язання. Однак, розуміючи те, що вони в своїй більшості є наслідком нестачі грошових коштів або нездатності їх вчасного отримання, тому перш за все необхідно звертати увагу на процес тарифоутворення.

Житлово-комунальне господарство залишається однією із найбільш слабких ланок в економіці України і є одним з основних середовищ соціальної напруги. Головна причина цього полягає в тому, що галузь безнадійно відстала у впровадженні ринкових відносин та оновленні основних фондів і технологій. Тут і дотепер переважають державні і комунальні підприємства, що монополізували сферу надання послуг.

Тариф є інструментом, що має враховувати інтереси споживачів в поставках недорогої та якісної теплової енергії, та інтереси виробників теплової енергії і послуги з її передачі для того, аби компенсувати їм понесені витрати, а також надати можливість отримувати нормований прибуток від своєї діяльності.

Зараз є доцільним і раціональним застосуванням методу RAB (регульована база капіталу). Це система довгострокового регулювання тарифів природних монополій йде на зміну старого механізму тарифоутворення «витрати плюс».

Темпи росту тарифів за методом RAB є нижчими темпів росту тарифів за отриманих на основі діючою методикою, а через 20 років зниження тарифів, визначених за методом доходності інвестованого капіталу, по відношенню до рівня тарифів, розрахованих у відповідність с діючою методикою може скласти більше 50%.

В Україні на даний час відсутні умови для впровадження розрахунку тарифів методом RAB, тому перш за все необхідно вдосконалити законодавчу базу в напрямку тарифоутворення, в даному випадку, в сфері теплопостачання та розробити наступні нормативні документи: Порядок узгодження переходу на регулювання методом доходності інвестованого капіталу; Методичні вказівки з регулювання з застосуванням методу RAB в т.ч.: Правила визначення вартості активів і розміру інвестованого капіталу, Правила розрахунку норми доходності інвестованого капіталу та ін.

Необхідно проводити щорічний постійний аудиторський контроль за використанням інвестиційних коштів згідно їх цільового призначення та у

відповідному законодавчому порядку карати енергетичні компанії за невиконання взятих на себе зобов'язань (дисциплінарна та кримінальні відповідальність); має бути створена окрема комісія, яка б займалася моніторингом (моніторинг документації в напрямку рішень про встановлення тарифів на теплову енергію, а також на послуги з передачі теплової енергії; моніторинг інформації про фактичні витрати та обсяги споживання за звітній період та т.п.).

Лише за таких умов стане можливим використання методу RAB на комунальних підприємствах, що дасть можливість у майбутньому залучити до галузі теплоенергетики додаткові інвестиції і як наслідок – надавати безперебійний грошовий потік підприємству, повернення інвестованого капіталу та доходу на нього – інвесторам, якісні послуги – споживачам.

Отже, введення даного методу в Україні стане позитивною новиною для національних розподільчих компаній, оскільки допоможе зробити акції даних компаній більш привабливими для інвестицій, що позитивно вплине на оцінку вартості самих організацій. Адже, інвестори купують дохідні акції корпорацій теплопостачання, бо впевнені, що їхня вартість з часом буде тільки зростати, це пояснюється тим, що такі компанії потрібні завжди, працюють стабільно і повинні мати добре прогнозовані доходи. Саме RAB дозволить правильно оцінити бізнес мереж і можливості інвестування в нього та стане поштовхом до запуску процесу інвестування у розподільчий комплекс без кратного росту тарифів.

Система RAB – достатньо прогресивний метод для вітчизняної економіки, який дозволить у довгостроковій перспективі зменшити витрати в теплоенергетиці та відповідно позитивно вплине на тариф, а залучення в галузь інвестицій, і перш за все приватних, є однією з цілей реформування даної галузі. Оскільки, енергетична галузь країни, як одна з системоутворюючих галузей економіки України, яка має важливе значення в системі національної безпеки, є і однією з найбільш технічно відсталих та економічно малоефективних, енергетичні потужності майже не оновлювались, навіть на програмному рівні не вирішене питання заміщення потужностей, що відпрацювали або відпрацьовують свій ресурс.